

## POSTANOWIENIE

25 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 25 marca 2025 r. w Warszawie  
w sprawie z wniosku L.T.

z udziałem H.Ż. i Prokuratora Okręgowego w Tarnobrzegu  
o ubezwłasnowolnienie,

na skutek skargi kasacyjnej H.Ż.

od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie  
z 10 kwietnia 2024 r., I ACa 857/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek wnioskodawczyni o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

(K.L.)

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z 10 kwietnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie oddalił apelację uczestnika od postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z 5 lipca 2023 r., którym uczestnika ubezwłasnowolniono częściowo z powodu [...].

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, uczestnik wskazał przyczynę kasacyjną określoną w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Z art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłącznie podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15,

niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Skarżący nie wykazał, by zaskarżone orzeczenie było dotknięte tego rodzaju nieprawidłowościami. Jego zdaniem za oczywistą zasadnością naruszenia art. 16 k.c. przemawia nieuwzględnienie przez Sąd Okręgowy interesu uczestnika jako nadrzędnej dyrektywy przy wydawaniu decyzji o ubezwłasnowolnieniu i na podstawie antycypowania hipotetycznych przyszłych, możliwych wydarzeń, związanych z osobą uczestnika oraz przewidywania co do niebezpieczeństwa dokonania przez niego dyspozycji majątkowych ze szkodą dla jego interesów jako posiadających walor wyłącznie teoretyczny.

Z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynika, że uczestnik jest osobą [...], potrzebuje pomocy w sprawach finansowych i urzędowych, potrzeba zaś pomocy wyraża się w jego przypadku głównie w zakresie wspomagania w planowaniu i podejmowaniu celowych działań. Analiza motywów zaskarżonego orzeczenia nie uzasadnia wniosku o oczywistym naruszeniu art. 16 § 1 k.c. Sąd Okręgowy poddał szczegółowej analizie przesłanki ubezwłasnowolnienia częściowego w kontekście okoliczności sprawy i nie ma podstaw do przyjęcia, że popełnione zostały przez ten Sąd uchybienia o charakterze rażącym i ewidentnym, zwłaszcza – co akcentuje skarżący - przez oparcie rozstrzygnięcia jedynie na antycypowaniu przyszłych możliwych wydarzeń i przewidywań co do niebezpieczeństwa dokonania przez uczestnika dyspozycji majątkowych ze szkodą dla jego interesów. Nawet jeśli uczestnik nie podejmował dotychczas dyspozycji majątkowych ze szkodą dla własnych interesów, nie czyni to w okolicznościach sprawy oczywiście wadliwą, w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., oceny dotyczącej istnienia potrzeby pomocy uczestnikowi w sprawach urzędowych i finansowych, zważywszy ustalone u uczestnika, a wynikające ze stwierdzonego u niego [...] oraz fakt, że uczestnik nie tylko jest właścicielem majątku w postaci [...], które otrzymał od rodziców oraz odziedziczył po żonie, ale jak wynika z opinii biegłych sam wskazywał na trudności w załatwianiu spraw urzędowych, ustalona

zaś przez Sąd Okręgowy potrzeba pomocy uczestnikowi wyraża się głównie w zakresie wspomagania w planowaniu i podejmowaniu celowych działań.

Z tych względów, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. Wniosek wnioskodawczynie o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego podlegał oddaleniu, gdyż Sąd Najwyższy nie znalazł w okolicznościach sprawy podstaw do odejścia od zasady określonej w art. 520 § 1 k.p.c.

(K.L.)

[a.ł]